

26.01.2023

Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto rahoituslakia täydentävään esitykseen: HE 309/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta järjestää tiistaina 7.2.2023 klo 10.20 etäkuulemisen rahoituksesta annetun lain 35 ja 35 a §:n muuttamisesta

Pirkanmaan hyvinvointialueen lausunto ehdotettuihin muutoksiin:

Pirkanmaan hyvinvointialue pitää ehdotettuja muutoksia tärkeinä.

Kertakorvauksen ennakkomaksu 150 miljoonaa euroa keväällä 2023

Kertakorvauksella hyvinvointialueiden rahoitusta täsmennetään siten, että rahoitukseen huomioidaan todelliset palveluiden tuottamisesta vuonna 2022 aiheutuneet kustannukset talousarviovarausten sijaan. Kertakorvaus täsmentää siis rahoitusta oikeammaksi todelliseen tilanteeseen nähden.

Ehdotettu muutos koskien vuoden 2023 rahoituksen kertakorvauksen maksuajankohdan aikaistamisesta on hyvinvointialueille tärkeää maksuvalmiuden turvaamiseksi. Koska palveluiden tuottamisesta aiheutuvat kulutkin toteutuvat jo vuoden 2023 aikana, niin on tärkeää, että vastaava rahoitus saadaan samassa aikataulussa, eikä rahoitusta tarvitse järjestellä lyhytaikaisella lainalla, josta aiheutuu esim. turhia korkokuluja hyvinvointialueille.

Tavoitteena on lisäksi estää sitä, että alueet joutuisivat lyhyen aikavälin rahoituksen epävarmuuden vuoksi sopeuttamaan toimintojaan pidemmän aikavälin toiminnan näkökulmasta epätarkoituksenmukaisesti. Pirkanmaan hyvinvointialue näkee myös tämän tavoitteen tärkeänä ja perusteltuna.

Maksun ajankohta, viimeistään 2.5.2023 on riittävä hyvinvointialueiden kannalta.

Kertakorvauksen suuruus 150 miljoonaa euroa on ennakkolaskelmiin verrattuna hyvin varovainen ja todennäköinen kertakorvauksen suuruus tulee olemaan paljon suurempi. Ymmärrämme kuitenkin, että tietoa todellisesta korvauksen määrästä ei vielä keväällä 2023 ole olemassa ja todellisen summan varmistaminen taas siirtäisi maksuajankohtaa. Näemme siksi ennakkosumman perusteltuna. Toivoisimme kuitenkin, että korvauksen todellinen suuruus selvitettäisiin mahdollisimman nopeassa aikataulussa ja se olisi selvillä jo loppukesästä 2023 ja myös sen mahdollinen maksaminen olisi vielä 2023 puolella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Pirkanmaan hyvinvointialue 26.01.2023 klo 11:51. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

350 miljoonan euron valtionavustus hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamiseen

Valtionavustuksen tavoitteena on tukea uudistamisen käynnistystä ja muutoksen toteuttamista hyvinvointialueilla sekä osaltaan vauhdittaa uudistuksella tavoiteltujen toiminnallisten hyötyjen toteutumista.

Pirkanmaan hyvinvointialue näkee korvauksen ja ylipäättään rahoituksen tasapainottamisen muutosvaiheessa ja toiminnan alussa erityisen tärkeäksi. Hyvinvointialueiden talousarvioista on muodostunut merkittävästi alijäämäisiä ja se kuvastaa rahoituksen ja ennakoitun kulurakenteen epätasapainoa. Suunniteltu korvaus tasapainottaisi tilannetta.

Hyvinvointialueiden kulurakenteiden ennakoitu kasvu johtuu pääasiassa poikkeuksellisen korkeasta inflaatiosta, sovitusta palkkaratkaisuista, uudistuksen aiheuttamista muutoskuluista, toiminnan vakiinnuttamisesta, ikääntymisen aiheuttamasta palvelutarpeen kasvusta ja kertyneestä hoitovelasta. Esimerkiksi inflaation vaikutusta ja syksyn työmarkkinaratkaisuita ei ole täysimääräisenä huomioitu hyvinvointialueiden hintaindeksiin mukaan.

Edellä luetelluista syistä näemme 350 miljoonan euron lisärahoituksen erittäin tarpeelliseksi. Ymmärrämme, että rahoitus ei ole tarkoitettu pysyväksi ja kattamaan perustoiminnan normaaleja kuluja, joita rahoitetaan yleiskatteellisella rahoituksella. Toivoisimme kuitenkin, että rahoituksen kohdentamiseen annettaisiin väljyyttä ja sitä voisi käyttää esimerkiksi hoitovelan purkamiseen. Erilliset rahoitusvirrat ja niiden aiheuttamat selvitykset tuottavat ylimääräistä koordinoitua työtä ja rahoituksen kohdentamisen rajapintoja. Yleisesti kannatamme rahoituksen myöntämistä mahdollisimman paljon yleiskatteellisena, jolloin hyvinvointialueen mahdollisuudet rahoituksen mahdollisimman tehokkaaseen käyttöön ovat suurimmillaan ja alueen omissa käsissä.

Koska 350 miljoonan euron rahoitus on kertaluonteinen, niin se ei korvaa hyvinvointialueiden rahoituksessa olevaa kroonista vajetta, vaan vajeen kuromiseen suunnitellut toimenpide- ja tuottavuusohjelmat ovat edelleen välttämättömiä toteuttaa hyvinvointialueilla. Ohjelmia tarvitaan mm. lainanottovaltuuksien ja investointiohjelmien turvaamiseksi. Näemmekin tärkeäksi, että rahoitusta voitaisiin kohdentaa näiden ohjelmien valmisteluihin ja toimeenpanoon.

Rahoitukselle tavoiteltu aikataulu keväällä 2023 on mielestämme hyvä ja riittävä.

Tampereella 6.2.2023

Juhani Sand
Konsernipalvelujohtaja
Pirkanmaan hyvinvointialue